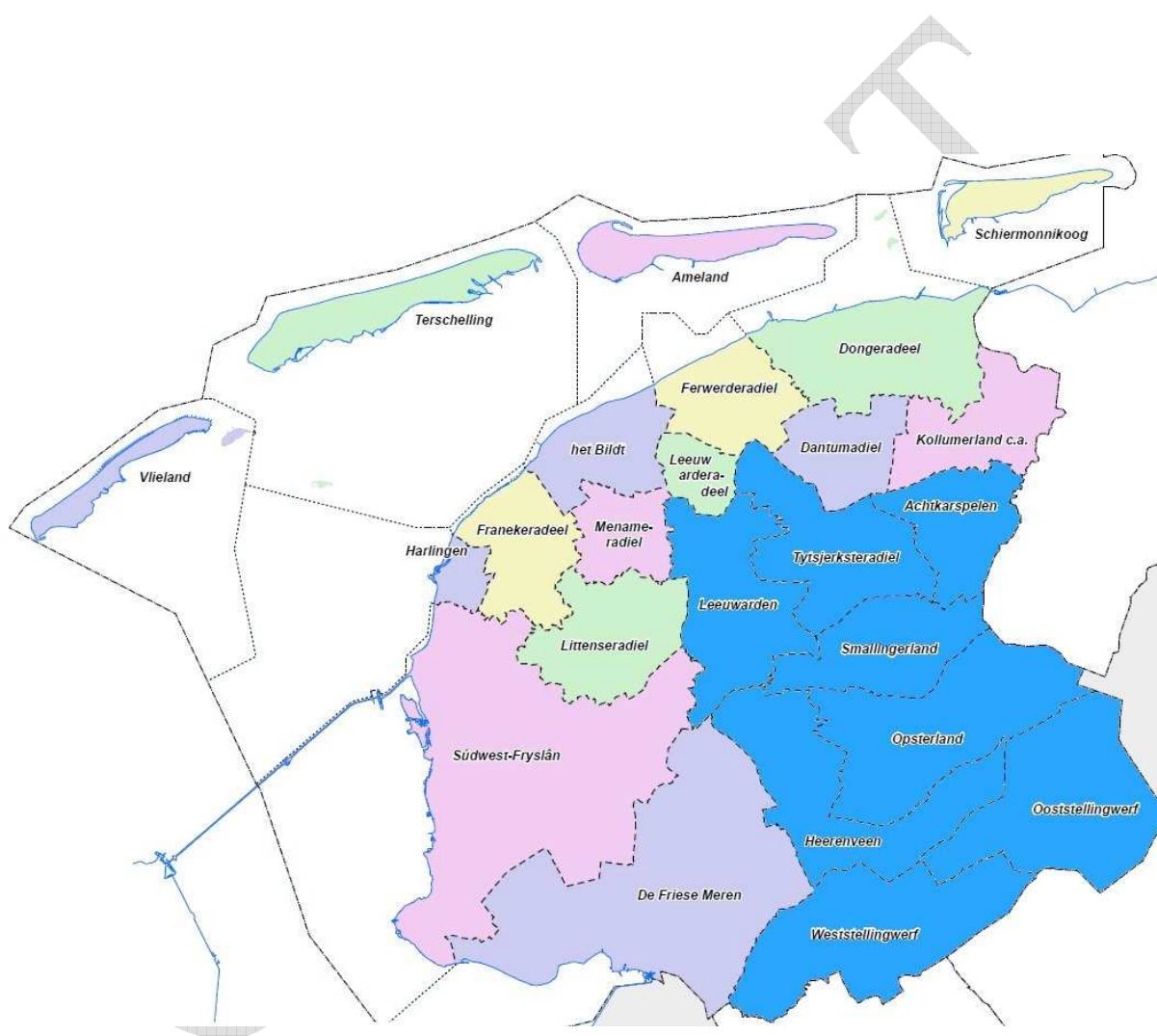

GR SW "FRYSLÂN"

Begroting 2019

- CONCEPT -

1	INLEIDING	3
2	PROGRAMMAPLAN	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Ontwikkeling van binnen naar buiten	4
2.3	Personele bezetting	5
3	PARAGRAFEN BBV	6
3.1	Weerstandsvermogen GR en kengetallen	6
3.2	Financiering	6
3.3	Verbonden partijen	7
3.4	Bedrijfsvoering	7
3.5	Onderhoud kapitaalgoederen	7
3.6	Treasury	7
3.7	Risico's	7
4	OVERZICHT VAN BATEN & LASTEN IN DE BEGROTING	10
5	TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN & LASTEN	11
5.1	Bijdrage gemeenten	11
5.1.1	Bijdrage GR-gemeenten	11
5.1.2	Bijdrage overige gemeenten	12
5.2	Doorbelasting naar Caparis	12
5.3	Lonen en sociale lasten Sw	13
5.4	Vervoerskosten Sw	13
5.5	Overige cao-gerelateerde kosten Sw	13
5.6	Lonen en sociale lasten ambtelijk kader	13
5.7	Doorverdeling BW-subsidie naar uitvoeringsorganisatie	14
5.8	Overige kosten GR	14
5.9	Rente	14
6	BALANSPROGNOSES	15
7	SAMENSTELLING VAN BESTUUR PER 1 JANUARI 2018	17
8	VASTSTELLING BEGROTING 2019	18
	BIJLAGE 1: LENINGEN	19

1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening Fryslân (hierna: GR).

In verband met het afsluiten van de Wsw per 1 januari 2015, is instroom sinds die datum niet meer mogelijk. Het bestuur heeft, samen met de directie van Caparis NV, in 2015 de richting voor de toekomst van de sociale werkvoorziening in het werkgebied van onze GR bepaald, om te voorkomen dat er een heel lang traject van afbouw zou ontstaan. Deze ontwikkelrichting is begin 2016 vastgesteld.

In 2017 is de ontwikkelrichting verder uitgewerkt en is een begin gemaakt met het maken van een stappenplan. De verwachting is dat dit stappenplan in de loop van 2018 en de jaren daarna kan worden omgezet in concrete acties. Deze acties zullen voornamelijk betrekking hebben op de bedrijfsvoering van Caparis NV en kunnen daarmee ook consequenties met zich meebrengen voor onze werknemers. Het kan zijn dat zij eventueel ander werk zullen krijgen, maar ze houden hun baan.

Het ligt in de bedoeling dat er in juni/juli 2018 besluiten kunnen worden genomen door het bestuur van de GR en de aandeelhouders over de toekomstige inrichting van Caparis NV.

Hoewel het nog niet helemaal duidelijk is hoe de sociale werkvoorziening zich in de komende jaren gaat ontwikkelen, blijft het bestuur ernaar streven om onze werknemers een goede en passende werk-omgeving te bieden.

Drachten,

Engbert van Esch
voorzitter

2 Programmaplan

2.1 Algemeen

De Gemeenschappelijke Regeling Sociale Werkvoorziening 'Fryslân' (hierna: GR) is een samenwerkingsverband van de gemeenten Achtkarspelen, Heerenveen, Leeuwarden, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Weststellingwerf. De GR heeft tot doel de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en daaruit voortvloeiende voorschriften uit te voeren voor de acht aangesloten gemeenten. De uitvoering van de Wsw heeft het bestuur van de GR opgedragen aan Caparis NV. Het bestuur van de GR wordt gevormd door leden van de colleges van B&W van de aangesloten gemeenten. Het bestuur voert de regie op de uitvoering van de Wsw en vergadert een aantal malen per jaar, waarbij ook de algemeen directeur van Caparis NV aanwezig is als adviseur van het bestuur.

In dit hoofdstuk worden de plannen voor de uitvoering van de Wsw tot uitdrukking gebracht. Op 1 januari 2015 is de Participatiewet ingevoerd. Een gevolg van de invoering van de Participatiewet is dat instroom in de Sw per 1 januari 2015 niet meer mogelijk is. De huidige Sw-medewerkers behouden hun rechten en plichten. In het kader van de Participatiewet komt de verantwoordelijkheid voor het 'aan het werk helpen' van een grote groep mensen (onder andere de mensen die voorheen geïndiceerd werden voor de Wsw) bij gemeenten te liggen. Dit betekent dat met ingang van 2015 het aantal mensen met een Sw-dienstverband met de GR zal afnemen.

De komende jaren zal sprake zijn van uitstroom van Sw-medewerkers als gevolg van natuurlijk verloop (pensionering, overlijden, enzovoorts) en door het besluit van de GR om alleen arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd om te zetten in arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd voor de mensen die naar verwachting duurzaam zijn aangewezen op een beschutte voorziening (zie paragraaf 2.3). Daarnaast kan het zijn dat Sw-medewerkers bij één van de aangesloten gemeenten in dienst zullen treden als de gemeenten daartoe zouden besluiten.

Het algemeen bestuur van de GR heeft op 22 januari 2016 de ontwikkelrichting voor Caparis NV vastgesteld. De uitwerking van deze ontwikkelrichting in een transitieplan is in 2017 ter hand genomen door de directie van Caparis NV.

In het derde kwartaal verscheen de eerste uitwerking, in de vorm van het plan "Caparis: lokaal maatwerk, regionaal netwerk", transitie naar een sociale onderneming. Naast verbetering van de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan gemeenten, stelt de directie voor om ook kritisch te kijken naar de governance structuur. In 2018 zullen naar verwachting de eerste knopen doorgesneden worden en zullen de eerste contouren van de transitie zichtbaar zijn.

De transitie in de bedrijfsvoering zal voornamelijk betrekking hebben op de bedrijfsvoering bij Caparis NV. Dat kan betekenen dat er ook voor de werknemers van de GR iets kan veranderen. Op voorhand kunnen we niet aangeven of dat het geval zal zijn en zo ja, welke veranderingen dat zullen zijn.

2.2 Ontwikkeling van binnen naar buiten

Door de invoering van de Participatiewet is er met ingang van 1 januari 2015 geen instroom van Sw-medewerkers meer. Dit betekent dat het aantal Se's jaarlijks afneemt, hoofdzakelijk door natuurlijk verloop. Op voorhand is niet vast te stellen welke (financiële en beleidsmatige) gevolgen dit precies zal hebben voor de opdracht van de GR aan Caparis NV.

Om deze redenen is in de begroting 2019 geen prognose opgenomen ten aanzien van de 'beweging van binnen naar buiten'. De nieuwe jaarovereenkomst tussen de GR en Caparis NV, waarin afspraken worden gemaakt over de opdracht van de GR aan Caparis NV, wordt – zoals gebruikelijk – aan het eind van het jaar 2018 afgesloten.

2.3 Personele bezetting

In onderstaand overzicht is de begrote/geraamde personele bezetting voor de jaren 2019 tot en met 2022 opgenomen. Dit geldt voor zowel Sw-personeel, BW-plaatsingen als kaderpersoneel (in dienst van de GR).

Bezetting		Realisatie	Begr. 2018	Begr. 2019	Raming	Raming	Raming
		2017			2020	2021	2022
Sw-medewerkers in dienst	Se	1.896	1.850	1.641	1.570	1.497	1.427
	fte	1.778	1.733	1.535	1.467	1.397	1.330
Aantal Begeleid Werken	Se	141	138	135	132	130	126
	fte	127	124	123	121	117	114
Kader (ambtelijk)	fte	66	65	61	58	55	54

De bezetting van het aantal Sw-medewerkers in dienst van de GR zal jaarlijks dalen als gevolg van het afsluiten van de Sw voor nieuwe instroom. Dit betekent dat alleen sprake is van natuurlijk verloop (pensionering). Naast het verloop als gevolg van pensionering, is in de begrote/geraamde bezetting rekening gehouden met een additioneel verloop van voorzichtigheidshalve 1% per jaar voor niet voorzienbaar verloop (overlijden, ontslag op staande voet, vrijwillige beëindiging van het dienstverband door de medewerker zelf, beëindiging dienstverband na 2 jaar ziekte, enzovoorts). In aantallen medewerkers zal de feitelijke uitstroom hoger zijn, omdat niet alle Sw-medewerkers fulltime werken. Naast deze uitstroom, zal er sprake zijn van additionele uitstroom als de deelnemende gemeente(n) mogelijk (meer onderdelen van) van de Sw zelf wil(len) gaan uitvoeren. Het is nu niet duidelijk wanneer en in welke omvang deze uitstroom zich zal voordoen.

Op grond van het bestuursbesluit van 5 december 2014 worden arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd niet omgezet in overeenkomsten voor onbepaalde tijd, als de betreffende werknemer – op basis van een analyse – geacht wordt niet duurzaam te zijn aangewezen op een beschutte werkplek binnen een daarvoor ingerichte voorziening. Dit besluit zal geen noemenswaardige invloed hebben op de situatie in 2019, omdat het nog slechts bij hoge uitzondering voorkomt dat er arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd aflopen.

Het aantal Sw-medewerkers geplaatst in een Begeleid Werken (BW) contract, zal eveneens de komende jaren gaan dalen. De exacte omvang van deze daling is niet te bepalen omdat uiteindelijk de werkgever – waar een Sw-medewerker is geplaatst – bepaalt of het contract met de Sw-medewerker wel of niet wordt verlengd. In de begrote en geraamde BW-plaatsingen is verondersteld dat de werkgevers de dienstverbanden zullen voortzetten tot het moment van pensionering van de desbetreffende Sw-medewerker.

De bezetting kaderpersoneel laat een dalende trend zien. Nieuwe dienstverbanden met kaderpersoneel worden vanaf medio 2007 niet aangegaan door de GR, maar door Caparis NV. Dit leidt ertoe dat binnen de GR de omvang van het kaderpersoneel jaarlijks daalt als gevolg van natuurlijk verloop (pensionering, overlijden en overige beëindiging van het dienstverband).

3 Paragrafen BBV¹

3.1 Weerstandsvermogen GR en kengetallen

De GR heeft ultimo 2019 een vermogen van € 585.000 in de vorm van een bestemmingsreserve. Er wordt verder geen weerstandsvermogen opgebouwd omdat jaarlijks een positief of negatief resultaat wordt afgerekend met de (deelnemende) gemeenten. Daarnaast zijn de hierna beschreven risico's van dien aard dat geen eigen weerstandsvermogen noodzakelijk is.

Omdat de exploitatie in zijn geheel plaatsvindt bij Caparis NV en de GR Sw Fryslân in die zin slechts als doorgeefluik functioneert, zijn in feite alleen de kengetallen van belang die iets zeggen over de liquiditeit en solvabiliteit van de onderneming.

De liquiditeit laat zien in hoeverre de onderneming in staat is om haar (directe) opeisbare verplichtingen te voldoen en wordt uitgedrukt in de current ratio: vlottende activa / kort vreemd vermogen. Per balansdata 2018 en 2019 bedraagt deze: 1,2 (2017: 1,2). Dit betekent dat er op korte termijn voldoende liquiditeit is om aan de kortlopende verplichtingen te voldoen.

groting 2019			jaarrek.'17	begr.'18	begr.'19
rloop van de kengetallen					
ngetalen:					
netto schuldquote	vaste schulden	A	3.261	2.554	1.847
	vlottende schulden	B&C	3.133	3.565	3.349
	fin.vaste act.	D	3.261	2.554	1.847
	uitzettingen < 1jr	E&G	1.757	3.835	3.603
	liquide middelen	F	2.001	355	331
	saldo baten	H	63.639	61.027	57.214
	<i>berekende netto schuldquote</i>	$(A+B+C-D-E-F-G)/H$	-1,0%	-1,0%	-1,0%
netto schuldquote gecorrigeerd	voor alle verstrekte leningen				
	<i>berekende netto schuldquote na corr.</i>	$(A+B+C-E-F-G)/H$	4,1%	3,2%	2,2%
solvabiliteitsrisico	eigen vermogen	A	625	625	585
	totaal passiva	B	7.019	6.744	5.781
	<i>berekende solvabiliteit</i>	A/B	8,9%	9,3%	10,1%

De solvabiliteit biedt inzicht in de mate waarin de onderneming aan haar verplichtingen kan voldoen en laat zien in hoeverre de onderneming afhankelijk is van schuldeisers. Het kengetal voor de solvabiliteit staat in bovenstaande tabel weergegeven, deze bedraagt ultimo 2019 en 2018 resp. 10,1% en 9,3% (realisatie 2017: 8,9%).

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GR ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De GR heeft inclusief de uitzettingen (verstrekte leningen) aan Caparis, meer vorderingen dan schulden en tevens zijn de baten in enig jaar zodanig dat de druk van de schuldenlast nagenoeg te verwaarlozen is. Dit blijkt ook uit de berekende netto schuldquote van -1% (waar vanuit de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) een signaalwaarde van 100% wordt gehanteerd). Ook exclusief de uitzettingen aan Caparis, is de berekende schuldquote van resp. 2,3% en 3,2% per ultimo 2019 en 2018 (realisatie 2017: 4,1%), afgezet tegen de baten, van geringe omvang.

3.2 Financiering

De GR treedt op als financier van Caparis NV. De GR is in staat leningen onder gunstiger voorwaarden aan te trekken dan Caparis NV en leent deze vervolgens door aan Caparis NV. Daarmee is Caparis

¹ BBV - Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten

NV verzekerd van een financiering tegen optimale condities. Voor de leningen van de GR aan Caparis NV zijn door Caparis NV zekerheden gesteld in de vorm van hypotheek- en pandrecht. Omdat de GR uitsluitend optreedt als financier van Caparis NV is er geen sprake van een zelfstandig treasurybeleid bij de GR. Door de integrale doorlening van alle financiering aan Caparis NV, zijn de risico's primair verlegd naar Caparis NV. Het resterende deel van het overzicht van baten en lasten van de GR wordt volledig gefinancierd door gemeentelijke bijdragen van de aangesloten gemeenten.

3.3 Verbonden partijen

De GR heeft als uitvoeringsorganisatie voor de sociale werkvoorziening Caparis NV te Drachten aangewezen. Hiermee wordt slechts een contractuele relatie onderhouden; er is geen bestuurlijke verbondenheid. De aandelen van Caparis NV zijn in handen van de in de GR deelnemende gemeenten. De GR heeft daarom geen verbonden partijen in de zin van het BBV.

3.4 Bedrijfsvoering

De GR voert geen zelfstandige inhoudelijke bedrijfsvoering in het kader van de uitvoering van de Wsw, maar stelt arbeidscapaciteit en financieringscapaciteit ter beschikking aan Caparis NV.

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De GR beschikt niet over bedrijfsmiddelen en is daarom niet verantwoordelijk voor het onderhoud ervan. Deze verantwoordelijkheid ligt bij Caparis NV.

3.6 Treasury

Het treasurystatuut van de GR is niet van toepassing op de investeringen die plaatsvinden binnen Caparis NV. Het aantrekken van leningen ten behoeve van Caparis NV geschiedt conform de daarvoor geldende regels (wet- & regelgeving, treasurystatuut). De aan te trekken financieringsmiddelen worden doorgeleend aan Caparis NV.

Een overzicht van de begrote leningenportefeuille is opgenomen in bijlage 1. Op dit moment is het de verwachting dat er geen nieuwe financiering in 2019 hoeft te worden aangetrokken.

De voorbereidingsfase inclusief de daarbij behorende besluitvorming van de herstructurering van Caparis vindt plaats in 2017 en 2018. In de begroting 2019 kan op dit moment nog geen rekening worden gehouden met eventueel nieuw aan te trekken financiering voor de jaren 2019 en later.

Tot slot wordt op dit moment verondersteld dat de GR geen kasgeldleningen hoeft aan te trekken om vervolgens door te lenen aan Caparis NV. In paragraaf 5.9 zijn de veronderstellingen ten aanzien van de renteontwikkeling toegelicht.

3.7 Risico's

De volgende risico's kunnen effect hebben op de baten- en lastenontwikkeling en de balansprognoses.

- *Gevolgen Participatiewet*

Een gevolg van de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is dat er vanaf die datum geen instroom in de Sw meer kan plaatsvinden. In 2014 hebben de GR en Caparis NV besloten om gezamenlijk een onderzoek uit te voeren naar het toekomstperspectief van/de nieuwe opdracht voor Caparis NV. Dit onderzoek heeft geleid tot een eindrapport met daarin een advies voor de toekomstige ontwikkelrichting voor Caparis NV. Het algemeen bestuur van de GR heeft op 22 januari 2016, met inachtneming van de zienswijzen van de gemeenteraden, de ontwikkelrichting definitief vastgesteld. De Raad van Commissarissen en algemeen directeur van Caparis NV zijn gevraagd om de vastgestelde ontwikkelrichting uit te werken in een transitieplan.

In 2017 heeft de directie van Caparis NV een aanvang gemaakt met de uitwerking in een transitieplan. In het derde kwartaal verscheen de eerste uitwerking, in de vorm van het plan “Caparis: lokaal maatwerk, regionaal netwerk”, transitie naar een sociale onderneming. Naast verbetering van de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan gemeenten, stelt de directie voor om ook kritisch te kijken naar de governance structuur. In 2018 zullen naar verwachting de eerste knopen doorgehakt worden en zullen de eerste contouren van de transitie zichtbaar zijn.

Op dit moment kan nog onvoldoende beoordeeld worden in welke mate de uitwerking van de plannen van invloed is op de toekomstige bedrijfsvoering van Caparis NV en op de GR. Als gevolg hiervan is het risico aanwezig dat de begroting 2019 van de GR in de loop van 2018 of 2019 moet worden gewijzigd.

- *Bedrijfsvoering Caparis NV*

Hoewel het bedrijfsrisico voor rekening van Caparis NV komt, is het niet geheel uit te sluiten dat bij onverhoopte ongunstige ontwikkelingen voor Caparis NV en/of in de regelgeving ten aanzien van de Wsw of de Participatiewet, Caparis NV dusdanig in de problemen kan komen dat de continuïteit van de bedrijfsvoering niet langer gewaarborgd is.

In dat geval zal de GR maatregelen moeten treffen om de wettelijke verplichtingen vanuit de Wsw na te kunnen komen. In de overeenkomsten met Caparis NV is geregeld dat in een dergelijk geval in ieder geval de kennis (regulier kader, voor zover dit kader een aanstelling bij de GR heeft) en infrastructuur (onroerend goed) aanwezig is om hieraan invulling te kunnen geven.

- *Inbaarheid leningen Caparis NV*

In paragraaf 3.2 is toegelicht dat de GR optreedt als financier voor Caparis NV. Voor de leningen van de GR aan Caparis NV zijn door Caparis NV zekerheden gesteld in de vorm van hypotheek- en pandrecht. Het risico voor de GR bestaat daarin dat Caparis NV in staat moet zijn aan de vereiste rente- en aflossingsverplichtingen te voldoen en dat bij ingebrekestelling de waarde van de verkregen zekerheden niet toereikend is voor het aflossen van de financiering en het betalen van de resterende rente. Overigens wordt opgemerkt dat Caparis vanaf 2013 de opgenomen financieringsfaciliteit substantieel heeft gereduceerd. Hierdoor daalt ook het risico voor de GR.

- *Gevolgen besluit tijdelijke Sw-dienstverbanden*

Op grond van het bestuursbesluit van 5 december 2014 worden arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd bij goed functioneren niet meer omgezet in overeenkomsten voor onbepaalde tijd, als de betreffende werknemer – op basis van een analyse – geacht wordt niet duurzaam te zijn aangewezen op een beschutte werkplek binnen een daarvoor ingerichte voorziening. Het aantal overeenkomsten voor bepaalde tijd, aflopend in 2019, is zeer gering. Het besluit kan mogelijk (zeer geringe) gevolgen hebben voor de begroting 2019.

- *Aanpassingen wet- en regelgeving*

Met ingang van 1 juli 2015 is de Wet Werk en Zekerheid van toepassing. Als gevolg van deze wet is de werkgever verplicht een transitievergoeding te betalen bij het beëindigen van een arbeidsovereenkomst. Voor 2019 wordt dit risico geschat op een bedrag van € 350.000.

Verder is van kracht geworden de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl). Deze bestaat uit 3 regelingen voor werkgevers. De wet heeft als doel om werknemers met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of te houden. De Wtl vervangt de premiekortingen arbeidsgehandicapte werknemer en oudere werknemer door het loonkostenvoordeel (LKV) voor deze groepen. Daarnaast bestaat de Wtl uit het lage-inkomensvoordeel (LIV) en het jeugd-LIV. Het LIV is ingegaan op 1 januari 2017 en ook van toepassing op de SW-medewerkers en heeft dus gevolgen voor de begroting van de GR.

Uit de jaargegevens/-opgaven over 2017 is door het UWV de hoogte van het te ontvangen bedrag bepaald. Uitgaande van het (voorlopig) toegekende bedrag over 2017 is een bedrag aan LIV berekend voor de begroting 2019, groot € 757.000. Er is een risico dat het uiteindelijk vastgestelde en uit te betalen bedrag gaat afwijken van het bedrag waar nu rekening mee wordt gehouden.

CONCEPT

4 Overzicht van baten & lasten in de begroting

Alle bedragen in € * 1.000

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
BATEN						
Bijdrage GR-gemeenten	57.544	55.122	51.656	50.278	48.961	47.610
Bijdrage overige gemeenten *)	1.558	1.415	1.166	1.099	1.004	911
Doorbelasting aan Caparis	4.537	4.490	4.392	4.258	4.184	4.148
Totaal baten	63.639	61.027	57.214	55.635	54.149	52.669
*) v.a. 2018 via één deeln.-/betaalgemeente						
LASTEN						
Lonen en sociale lasten Sw	53.686	51.346	47.702	46.375	45.064	43.672
Vervoerskosten Sw	1.649	1.634	1.715	1.749	1.784	1.820
Overige CAO gerelateerde kosten Sw	125	145	140	135	130	200
Lonen en sociale lasten ambtelijk	4.537	4.490	4.392	4.258	4.184	4.148
Doorverdeling BW-subsidie naar Caparis	3.565	3.326	3.178	3.029	2.897	2.737
Bonus Caparis inzake Begeleid Werken	142	86	127	129	130	132
Overige kosten GR	63.704	61.027	57.254	55.675	54.189	52.709
Totaal lasten						
FINANCIERINGSFUNCTIE						
Rente- en overige kosten	82	64	48	32	19	7
Doorbelasting rente naar Caparis	-82	-64	-48	-32	-19	-7
Totaal financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Resultaat baten, lasten en financiering	-65	0	-40	-40	-40	-40
Resultaatbestemming	65		40	40	40	40
RESULTAAT	0	0	0	0	0	0

In hoofdstuk 5 wordt het overzicht van baten en lasten in de begroting nader toegelicht.

5 Toelichting op het overzicht van baten & lasten

In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten opgenomen die ten grondslag liggen aan de begroting 2019 en de ramingen 2020, 2021 en 2022 van de GR.

Op 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht geworden. Een gevolg van invoering van de Participatiewet is dat instroom in de Sw per 1 januari 2015 niet meer mogelijk is. De huidige Sw-medewerkers behouden hun rechten en plichten. In het kader van de Participatiewet komt de verantwoordelijkheid voor het 'aan het werk helpen' van een grote groep mensen (onder andere de mensen die voorheen geïndiceerd werden voor de Wsw) bij gemeenten te liggen.

De bij de GR aangesloten gemeenten zijn in 2014 samen met Caparis NV gestart met het uitvoeren van een onderzoek naar een nieuw toekomstperspectief van/nieuwe opdracht voor Caparis NV. Het algemeen bestuur van de GR heeft op 22 januari 2016 de ontwikkelrichting voor Caparis NV vastgesteld. De gemeenteraden van de aangesloten gemeenten hebben eind 2015 ingestemd met de ontwikkelrichting.

In 2017 heeft de directie van Caparis NV een aanvang gemaakt met de uitwerking in een transitieplan. In het derde kwartaal verscheen de eerste uitwerking, in de vorm van het plan "Caparis: lokaal maatwerk, regionaal netwerk", transitie naar een sociale onderneming. Naast verbetering van de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan gemeenten, stelt de directie voor om ook kritisch te kijken naar de governance structuur. In 2018 zullen naar verwachting de eerste knopen doorgesneden worden en zullen de eerste contouren van de transitie zichtbaar zijn.

Dit bemoeilijkt op dit moment het opstellen van een begroting 2019 en de ramingen voor de jaren 2020 tot en met 2022. Inmiddels hebben een aantal gemeenten wel de groenactiviteiten zelf in uitvoering genomen en SW-personeel overgenomen per 1 oktober 2017.

In de volgende paragrafen is nader toegelicht welke uitgangspunten zijn gehanteerd bij het opstellen van de begroting en ramingen.

5.1 Bijdrage gemeenten

5.1.1 Bijdrage GR-gemeenten

De loonkosten Sw inclusief sociale lasten, pensioenpremies, vervoerskosten en overige CAO-gerelateerde kosten komen ten laste van de GR. Deze kosten worden vervolgens gedekt door bijdragen van de aangesloten gemeenten. Gemeenten ontvangen van de Rijksoverheid een bijdrage in de kosten die gemaakt moeten worden voor de sociale werkvoorziening. Ook de overige kosten gemaakt ten behoeve van de GR worden op deze wijze gedekt.

De verdeling van de bijdrage van GR-gemeenten geschiedt op basis van het aantal geplaatste Se's bij Caparis en het aantal Se's geplaatst bij derden met een Begeleid Werken (BW) contract wat direct dan wel indirect wordt beheerd door Caparis. De voor 2019 begrote bijdrage is hieronder weergegeven. Uitgangspunt daarbij is geweest het aantal geplaatste medewerkers die, op het moment van het opmaken van deze begroting, woonachtig zijn in de vermelde gemeenten. Bij de uiteindelijke toedeling van de middelen van het Rijk over enig jaar is bepalend in of vanuit welke gemeente de medewerker werkzaam is per ultimo van het jaar (voorafgaand aan het subsidiejaar). Daarbij maakt het nog verschil of de medewerker ook woonachtig is in de 'eigen' werk- of betalende gemeente.

In onderstaande tabel zijn de aantallen (in Se's) weergegeven van de medewerkers waarvoor de gemeente zowel woon- als betalende gemeente is.

Bedragen in € * 1.000

<u>Gemeente</u>	<u>Bez. in Se</u>	<u>Percentage</u>	<u>Bijdrage</u>
Achtkarspelen	141	8,2%	4.208
Heerenveen	305	17,7%	9.133
Leeuwarden	421	24,4%	12.592
Ooststellingwerf	110	6,4%	3.296
Opsterland	118	6,8%	3.516
Smallingerland	361	20,9%	10.793
Tytsjerksteradiel	129	7,5%	3.864
Weststellingwerf	141	8,2%	4.218
Totaal GR-gemeenten	1.726	100,0%	51.607

In deze tabel is geen rekening gehouden met de beëindiging van een deel van de arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd. Het besluit daartoe zal in 2019 geen noemenswaardige gevolgen hebben.

De begrote bijdrage per Se voor 2019 bedraagt € 29.926. Bij de jaarcijfers over 2017 was er sprake van een bijdrage per Se van € 29.096. De bijdrage stijgt derhalve met 2,9% t.o.v. het realisatiecijfer over 2017, dit komt door een stijging van de loonkosten.

5.1.2 Bijdrage overige gemeenten

De bijdrage overige gemeenten bestaat uit het aantal bij Caparis geplaatste Se's en het aantal bij derden geplaatste Se's met een BW-contract die wonen buiten de GR-gemeenten en waarvan één van de GR-gemeenten als werk-/betalende gemeente is aangemerkt. Voorheen werd deze subsidie gevraagd van de gemeente waar de medewerker woonachtig was. Vanaf 2017 is dit echter gewijzigd en ontvangt één van de deelnemende gemeenten de subsidie ook voor medewerkers van Caparis die elders woonachtig zijn. Dit als gevolg van de landelijke invoering van het kenmerk "betalende gemeente". Voor de betreffende medewerkers wordt een bijdrage per Se betaald tot het bedrag zoals dat (fictief) onderdeel uitmaakt van het Participatiebudget dat gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de SW. Deze middelen worden via de betreffende GR-gemeenten dan doorbetaald aan de GR Sw 'Fryslân'.

Voor het inzicht is dit in de begroting opgenomen onder de bijdrage overige gemeenten.

In onderstaande tabel staan deze aantallen weergegeven.

<u>Gemeente</u>	<u>Bez. in Se</u>
Achtkarspelen	3
Heerenveen	3
Leeuwarden	8
Ooststellingwerf	1
Opsterland	4
Smallingerland	26
Tytsjerksteradiel	4
Weststellingwerf	2
Totaal GR-gemeenten	50

In de begroting 2019 wordt uitgegaan van een (fictieve) Rijkssubsidie van € 23.500 per Se (2018: € 24.100) wat wordt doorbetaald door de deelnemende (betalende) gemeenten.

5.2 Doorbelasting naar Caparis

Het ambtelijk kaderpersoneel in dienst van de GR wordt ingezet bij Caparis. Alle kosten die betrekking hebben op het ambtelijk kader (bijvoorbeeld lonen, sociale lasten en pensioenpremies) worden volledig doorbelast aan Caparis. Vanaf medio 2007 worden nieuwe kadermedewerkers rechtstreeks door Caparis NV in dienst genomen (zie ook paragraaf 2.3).

5.3 Lonen en sociale lasten Sw

De looptijd van de huidige cao is van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2018. In de begroting 2019 en in de ramingen 2020 tot en met 2022 is rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie van gemiddeld tussen 1,5%-2%. Deze indexaties hebben betrekking op cao-stijgingen, periodieken, stijgingen in de sociale lasten en pensioenpremies en de mogelijke stijgingen bij het plaatsen van Sw-medewerkers in functieloon (conform cao). Daarnaast is rekening gehouden met de effecten van:

- de Wet Tegemoetkomingen Loondomein inzake de voordelen van de LIV (laag inkomens voordeel) en
- de verwachte effecten van de Wet Werk & Zekerheid en dan in het bijzonder de financiële gevolgen van de transitievergoeding.

5.4 Vervoerskosten Sw

De vervoerskosten Sw bestaan uit de vervoerskosten van Sw-medewerkers die zijn aangewezen op collectief vervoer en de woon-werkvergoeding die uit hoofde van de cao moet worden betaald. Bij het collectief vervoer is rekening gehouden met de eigen bijdrage van de Sw-medewerker. Voor het collectief vervoer zijn met verschillende partijen contracten afgesloten. De vervoerskosten worden jaarlijks contractueel geïndexeerd op basis van de NEA-index voor taxivervoer. In de begroting 2019 zijn de kosten in lijn gehouden met 2017 en 2018. Deze kosten zijn in 2016 gestegen doordat het vervoer wat nog door Caparis zelf kon worden verzorgd moest worden uitbesteed, omdat het in eigen beheer niet meer mogelijk was.

Hoewel de aantallen medewerkers teruglopen in de komende jaren, zullen de vervoerskosten in eerste instantie niet navenant dalen. Dit omdat het aantal taxi's vooreerst niet zal afnemen. In de begroting 2019 en de ramingen 2020 tot en met 2022 wordt vooralsnog rekening gehouden met een gemiddelde stijging van ca. 2% per jaar. Bij het verdisconteren van de lagere bezettingsgraad van de taxi's en bussen komt de stijging per fte uit op ca. 7% per jaar. Het vervoer wordt georganiseerd en betaald door Caparis NV. De GR compenseert Caparis NV op basis van de gemaakte afspraken voor de werkelijke kosten.

In het kader van zelfredzaamheid van de medewerkers doet Caparis in 2018 een onderzoek of meer medewerkers met het openbaar vervoer kunnen reizen. Dit project wordt samen met Arriva opgepakt.

5.5 Overige cao-gerelateerde kosten Sw

De overige cao-gerelateerde kosten Sw betreffen kosten die direct uit de cao Sw voortvloeien en hebben betrekking op onder andere jubilea en de vergoeding vakbondscontributie. Er is sprake van een relatief steeds ouder wordende groep Sw-medewerkers met langdurige dienstverbanden. In de begroting 2019 en de ramingen 2020 en 2021 ligt het verwachte bedrag per jaar aan jubileumuitkeringen tussen € 50.000- € 60.000, in 2022 is het berekende bedrag hiervoor ongeveer een keer zo hoog. Dit komt omdat er in 1998 een aanpassing in de wet kwam, hierdoor zijn er in 1997 meer medewerkers ingestroomd in SW. Deze medewerkers zijn in 2022 allemaal 25 jaar in dienst.

5.6 Lonen en sociale lasten ambtelijk kader

Er is rekening gehouden met een afname van het aantal fte's in dienst van de GR. Met ingang van medio 2007 worden nieuwe kadermedewerkers rechtstreeks door Caparis NV in dienst genomen. De begroting 2019 gaat uit van 61 fte's. In de ramingen 2020 tot en met 2022 is rekening gehouden met een verdere daling van het aantal fte's als gevolg van pensionering.

De looptijd van de huidige cao is van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. In de begroting 2019 is rekening gehouden met de effecten van de lopende cao. Daarnaast wordt voor 2019 en de jaren erna, rekening gehouden met een stijging van de bruto lonen van 2%-2,5% per jaar en daarnaast een jaarlijkse stijging van 1% voor de sociale lasten en pensioenpremies.

De loonkosten met betrekking tot ambtelijk kader worden volledig doorbelast aan Caparis.

5.7 Doorverdeling BW-subsidie naar uitvoeringsorganisatie

Het gerealiseerde aantal BW-plaatsingen over 2017 bedraagt 141 Se's. In de begroting 2019 is rekening gehouden met 135 Se's die een BW-contract hebben. Bij de ontwikkeling van het aantal BW-plaatsingen in de begroting 2019 en de ramingen 2020 – 2022, is rekening gehouden met een jaarlijkse daling als gevolg van natuurlijk verloop (pensionering). Indien mogelijk en als de werkgever dat wil, zal getracht worden deze plaatsen te vervullen met andere Sw-medewerkers. Het gehele subsidiebedrag voor deze Se's is opgenomen onder de doorverdeling BW naar Caparis. Voor de gehanteerde (fictieve) subsidiebedragen wordt verwezen naar paragraaf 5.1.2.

5.8 Overige kosten GR

Onder de overige kosten GR vallen secretariaatskosten, accountantskosten, kosten voor de cliëntenraad en overige lasten. Het verwachte bedrag aan overige kosten GR is gebaseerd op de gerealiseerde cijfers in de afgelopen jaren en de daaruit afgeleide eerdere begrote cijfers. Daarbij wordt rekening gehouden met mogelijke eenmalige/incidentele baten en/of lasten. De gemaakte advieskosten voor de herstructurering van Caparis (2017: € 65.000) worden wel vermeld onder de overige kosten, maar het resultaat wat door deze kosten ontstaat wordt vervolgens weer onttrokken uit een daarvoor gevormde bestemmingsreserve.

In de begroting 2019 zijn de kosten, zonder de advieskosten voor herstructurering van Caparis, begroot op € 87.000, vervolgens is voor de ramingen 2020 tot en met 2022 uitgegaan van een jaarlijkse inflatie van 2%. Een en ander bij ongewijzigde uitvoering door de GR. Daarnaast is uitgegaan van een jaarlijks bedrag van € 40.000 voor advieskosten in het kader van de herstructurering van Caparis. Als hiervoor aangegeven vindt voor die kosten een onttrekking plaats uit de bestemmingsreserve.

5.9 Rente

De rentelast is gebaseerd op de contractueel overeengekomen rentepercentages voor de langlopende leningen. Wij veronderstellen op dit moment dat er geen kasgeldleningen nodig zijn. De rentelast die betrekking heeft op de aan Caparis NV verstrekte financiering wordt volledig doorbelast aan Caparis. In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de langlopende leningen voor de jaren 2019 t/m 2022.

6 Balansprognoses

Balans per 31 december 2019 (prognose na resultaatbestemming)

x € 1.000

	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa		
Financiële vaste activa	1.847	2.554
- overige langlopende leningen	1.847	2.554
Totaal vaste activa	1.847	2.554
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar *)	3.603	3.835
- vorderingen op openbare lichamen	743	580
- uitzettingen in 's Rijks schatkist (< 1 jaar) *)	1.021	1.190
- overige vorderingen	1.839	2.065
Liquide middelen *)	331	355
- banksaldi	331	355
Totaal vlottende activa	3.934	4.190
Totaal generaal	5.781	6.744
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	585	625
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.847	2.554
- onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.847	2.554
Totaal vaste passiva	2.432	3.179
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.349	3.565
- overige schulden	3.349	3.565
Totaal vlottende passiva	3.349	3.565
Totaal generaal	5.781	6.744

Toelichting balansprognoses

In deze begroting is ook een balansprognose opgenomen voor de jaren 2018 en 2019. In de weergegeven saldi is rekening gehouden met de aflossingen op langlopende leningen. Voor beide jaren is het af te lossen bedrag € 707.000 per jaar. Dit bedrag wordt terugontvangen van Caparis. Daarmee verlaagt het saldo van de financiële vaste activa met hetzelfde bedrag.

In de begroting 2019 en de ramingen 2020-2022 is rekening gehouden met een jaarlijkse onttrekking van € 40.000 uit de bestemmingsreserve voor advieskosten t.b.v. de herstructurering van Caparis (zie verder de toelichting in paragraaf 5.8).

De overige saldi zijn benaderd door het voortschrijdende gemiddelde te nemen over de afgelopen jaren. Deze saldi zijn op voorhand niet exact te bepalen. Het aldus ontstane verschil in saldi tussen de activa en passiva is verdisconteerd in het saldo liquide middelen.

7 Samenstelling van bestuur per 1 januari 2018

Dhr. J. Stellinga	- lid	- Gem. Achtkarspelen
Mw. C. van der Laan	- lid	- Gem. Heerenveen
Dhr. A. Ekhart	- lid	- Gem. Leeuwarden
Dhr. E. van Esch	- voorzitter/lid	- Gem. Ooststellingwerf
Dhr. W. Kooistra	- lid	- Gem. Opsterland
Dhr. R. Haverkort	- secretaris	- Gem. Smallingerland
Mw. E. Bruins Slot	- lid	- Gem. Tytsjerksteradiel
Dhr. C. Trompetter	- lid	- Gem. Weststellingwerf

8 Vaststelling begroting 2019

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur

van GR Sw 'FRYSLÂN' op 6 juli 2018

_____, voorzitter.

_____, secretaris.

Bijlage 1: Leningen

Leningverstrekker	Afsluiting	loop tijd	Lening	Renteperc.	Saldo 1-1-2019	Aflossing per	bedrag	Saldo 31-12-2019	Rente 2019
		jr.	€	%			€	€	€
ABN/AMRO roll-over	1-10-2000	20	4.537.802	1,98%	453.781	1-7-2019	226.890	226.891	6.739
Bank Ned. Gemeenten	24-2-2012	10	3.000.000	2,69%	1.200.000	24-2-2019	300.000	900.000	25.555
Bank Ned. Gemeenten	24-4-2013	10	1.800.000	1,78%	900.000	24-9-2019	180.000	720.000	15.219
TOTAAL LENINGEN (lopend)			9.337.802		2.553.781		706.890	1.846.891	47.513